

Inhoud

Inleiding	13
------------------	----

Hoofdstuk 1

Geschiedenis en ontwikkeling van de beroepen logopedie en audiologie	15
---	----

1.1. Logopedie	15
1.1.1. Ontstaan	15
1.1.2. West-Europa	15
1.1.2.1. Berlijnse School	15
1.1.2.2. Weense School	16
1.1.2.3. Nederlandse School	17
1.1.2.4. Frankrijk	19
1.1.2.5. Groot-Brittannië	19
1.1.3. Amerika	20
1.1.4. België	23
1.2. Audiologie	24

Hoofdstuk 2

Mijlpalen in het tot stand komen van een wettelijk kader voor logopedie en audiologie	27
--	----

2.1. Logopedie	27
2.2. Audiologie	31
2.2.1. Gehoorprothesisten	31
2.2.2. Historiek opleidingen audiologie in het Franstalig onderwijs	31
2.2.3. Historiek opleidingen audiologie in het Nederlandstalig onderwijs	32
2.2.4. Erkenning van het beroep audiologie	33

Hoofdstuk 3

Organisatie en uitoefening van de gezondheidszorg	37
--	----

3.1. Organisatie van de gezondheidszorg in België en in Europa (Europese context)	37
---	----

3.1.1.	De Europese Unie en onze gezondheidszorg	38
3.1.2.	De gezondheidszorg in België vóór de zesde staatshervorming	40
3.1.3.	De gezondheidszorg in België na de zesde staatshervorming	42
3.2.	Uitoefening van de gezondheidszorgberoepen: KB 78 van 10 november 1967	45
3.3.	De gezondheidszorg in het geheel van de Belgische Sociale Zekerheid	49
3.4.	Het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV)	50
3.4.1.	Rol, uitgaven en opdrachten	50
3.4.2.	Structuur en beheer	54
3.4.3.	Partners van het RIZIV	59
3.4.4.	Verklarende woordenlijst	61

Hoofdstuk 4

Uitoefening van de paramedische beroepen logopedie en audiologie 65

4.1.	Uitoefening van het paramedisch beroep logopedie: KB 1994	65
4.1.1.	De erkenning of de toelating om het beroep uit te oefenen	68
4.1.2.	Conventiecommissie voor logopedisten-verzekeringsinstellingen	72
4.1.2.1.	Inleiding	72
4.1.2.2.	Overlegmodel	72
4.1.2.3.	Overeenkomst	72
4.1.2.4.	Tarieven	73
4.1.3.	Planningscommissie logopedie	73
4.2.	Uitoefening van het paramedisch beroep audiologie: KB 2004	74
4.2.1.	De erkenning of de toelating om het beroep uit te oefenen	81
4.2.2.	Nationale overeenkomstencommissie met de audiciens	84
4.2.3.	Nomenclatuur audiciens	86
4.3.	Nationale Raad voor de Paramedische Beroepen	86
4.4.	Technische Commissie voor de Paramedische Beroepen	86
4.5.	Commissie van Beroep voor de Paramedische Beroepen	87

Hoofdstuk 5

Consequenties van de zesde staatshervorming voor de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen 89

5.1.	Situatie voorafgaand aan de zesde staatshervorming	90
5.2.	Situatie na de zesde staatshervorming	90
5.3.	Organisatorische uitwerking	95

Hoofdstuk 6

Uitoefening van het beroep logopedie in diverse sectoren	97
6.1. In de gezondheidszorg	97
6.1.1. Nomenclatuur	97
6.1.1.1. Het voorschrift	97
6.1.1.1.1. Algemene aspecten	97
6.1.1.1.2. Het voorschrift in de praktijk	104
6.1.2. Centra voor Ambulante Revalidatie (CAR)	115
6.1.2.1. Historiek	115
6.1.2.2. Doelstellingen	116
6.1.3. Ziekenhuizen	116
6.1.3.1. Soorten ziekenhuizen en hun capaciteit	117
6.1.3.2. Activiteiten in het ziekenhuis	119
6.1.3.2.1. Ziekenhuisdiensten	119
6.1.3.2.2. Medisch-technische diensten	121
6.1.3.2.3. Ziekenhuisfuncties	121
6.1.3.2.4. Zorgprogramma's	121
6.1.3.2.5. Daghospitalisatie en polikliniek	123
6.1.3.3. Logopedie en ziekenhuizen	124
6.1.3.4. Logopedie binnen zorgprogramma's	124
6.1.3.4.1. Zorgprogramma voor de geriatrische patiënt	124
6.1.3.4.2. Zorgprogramma beroertezorg	127
6.1.4. Ouderenzorg, ouderenbeleid en het woonzorgdecreet	130
6.1.4.1. Thuiszorg	132
6.1.4.2. Residentiële ouderenzorg	132
6.1.4.2.1. Wat is een woonzorgcentrum (WZC)?	133
6.1.4.2.2. Wat is een rust- en verzorgingstehuis (RVT)?	133
6.1.4.2.3. Wat is een centrum voor kortverblijf (CVK)?	134
6.1.4.2.4. Wat is een dagverzorgingscentrum (DVC)?	134
6.1.4.2.5. Wat is een dagverzorgingscentrum voor palliatieve verzorging?	135
6.1.4.2.6. Wat is een centrum voor herstelverblijf?	135
6.1.4.2.7. Wat is een serviceflat of een assistentiewoning?	135
6.1.4.3. Expertisecentrum Dementie	136
6.1.4.4. Wat is de Woonzorglijn?	137
6.1.4.5. Vlaamse Sociale Bescherming (VSB)	140
6.1.4.5.1. Wie heeft recht op een uitkering?	141
6.1.4.5.2. Verplichte verzekering	142
6.1.4.5.3. Procedure	142
6.2. In het onderwijs	142

6.2.1.	Leerplicht, onderwijsnetten en onderwijsniveaus	142
6.2.2.	Het buitengewoon lager onderwijs (BO)	143
6.2.3.	Het buitengewoon secundair onderwijs (BuSO)	145
6.2.4.	Ondersteuning voor leraren en leerlingen bij specifieke onderwijsbehoeften	146
6.2.5.	M-decreet: maatregelen specifieke onderwijsbehoeften	147
6.2.6.	Bijsturingen M-decreet: snelle ondersteuning voor leerlingen met gedragsstoornissen	150
6.2.7.	Tijdelijk onderwijs aan huis	152
6.2.8.	Huisonderwijs	153
6.2.9.	OKAN: onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers	154
6.2.10.	CLB: centrum voor leerlingenbegeleiding	156
6.2.11.	Buitenschoolse hulpverlening	157
6.2.12.	Ambten	158
6.3.	Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH)	160
6.3.1.	Over het VAPH	160
6.3.2.	Multifunctioneel centrum (MFC)	161
6.4.	GDPR-wetgeving voor logopedisten en audiologen	163
6.5.	Het BelRAI-zorginschalingsstelsel	166

Hoofdstuk 7

Tewerkstelling audiologen	169
----------------------------------	-----

Hoofdstuk 8

Functiebeschrijvingen voor logopedisten en audiologen/audiiciens in diverse sectoren	171
---	-----

8.1.	Functiebeschrijvingen voor logopedisten	171
8.1.1.	Functiebeschrijving logopedisten binnen het buitengewoon onderwijs	171
8.1.2.	Functiebeschrijving logopedisten binnen de Centra voor Ambulante Revalidatie	177
8.1.3.	Functiebeschrijving logopedisten binnen de Universitaire Revalidatiecentra	178
8.1.4.	Functiebeschrijving logopedisten binnen de Woonzorgcentra	180
8.1.5.	Functiebeschrijving logopedisten binnen de ziekenhuizen	182
8.2.	Functiebeschrijvingen audiologen/audiiciens in diverse sectoren	184
8.2.1.	Functiebeschrijving audiologen/audiiciens binnen de Centra voor Ambulante Revalidatie	184

8.2.2.	Functiebeschrijving audiologen in NKO-diensten	185
8.2.3.	Functiebeschrijving audiologen/audiiciens in hoorcentra	186
8.2.4.	Functiebeschrijving audiologen/audiiciens in preventiediensten	187

Hoofdstuk 9

Beroepsdomeinen, competenties en beroepsrollen van de audiologen 189

9.1.	Beroepsdomeinen van de audiologen	189
9.1.1.	Klinische audiometrie en vestibulometrie	189
9.1.2.	Kinderaudiologie	189
9.1.3.	Hoortoestelaanpassing	190
9.1.4.	Gehoorrevalidatie	191
9.1.5.	Preventie en voorlichting	192
9.1.6.	Wetenschappelijk onderzoek	193
9.2.	Competenties van de audiologen	193
9.2.1.	Algemene competenties	193
9.2.2.	Beroepsgerichte competenties	194
9.2.3.	Beroepsspecifieke competenties	194
9.3.	Beroepsrollen van de audiologen	196

Hoofdstuk 10

Werken als werknemer, ambtenaar en zelfstandige 199

10.1.	Het stelsel van werknemers (loontrekkenden)	201
10.1.1.	Arbeidsverhoudingen tussen werkgever en werknemer	203
10.1.1.1.	Arbeidsverhoudingen in Centra voor Ambulante Revalidatie, ziekenhuizen en in de ouderenzorg	208
10.1.1.2.	Arbeidsverhoudingen in het onderwijs	208
10.2.	Het stelsel van de ambtenaren	211
10.3.	Het stelsel voor de zelfstandigen	212
10.4.	Schijnzelfstandigheid	217
10.5.	Opmerking: geen rechten mogelijk door werk?	218

Hoofdstuk 11

Ethiek en deontologie 221

11.1.	Inleiding	221
11.2.	Ethische principes in de gezondheidszorg	221

11.3.	Ethiek van het beroep	224
11.3.1.	Inleiding	224
11.3.2.	Ethische en deontologische code van de logopedisten	225
11.3.3.	Ethische en deontologische commissie	227
11.4.	Casuïstiek ethiek en deontologie binnen het logopedisch beroep	228
11.4.1.	Screening op school en behandeling door dezelfde logopedist zijn niet verenigbaar	228
11.4.2.	Correct informeren van patiënten	229
11.4.3.	Onttrekken van patiënten aan een collega	230
11.4.4.	Maatschappelijke en financiële verantwoordelijkheid als zorgverlener	231
11.4.5.	Houding logopedist bij onenigheid tussen ouders van een patiënt	232
11.4.6.	Organisatie van extra-professionele activiteiten strikt scheiden van een logopedische praktijk	233
11.4.7.	Het voeren van publiciteit	234
11.5.	Juridische casuïstiek binnen het logopedisch beroep	235
11.5.1.	Oplichting door BVBA Bedrijvengids België	235
11.5.2.	Derdebetalersregeling en lang duren advies adviserend geneesheer	237
11.5.3.	Ingebrekestelling	239
11.5.4.	Aanrekenen commissie	240
11.5.5.	Bindend karakter van de overeenkomst voor logopedisten	243
11.5.6.	Tussenkomst aanvullende verzekering van een ziekenfonds	244
11.6.	Ethisch advies	245
11.7.	Ethische en deontologische code voor audiologen en audiciens	246

Hoofdstuk 12

Patiëntenrechten	247	
12.1.	Definities	248
12.1.1.	Patiënt	248
12.1.2.	Gezondheidszorg	248
12.1.3.	Beroepsbeoefenaar	249
12.2.	Toepassingsgebied	250
12.3.	De acht patiëntenrechten	251
12.3.1.	Recht op kwaliteitsvolle dienstverlening	251
12.3.2.	Recht op vrije keuze van de zorgverlener	251
12.3.3.	Recht op informatie over zijn gezondheidstoestand	252
12.3.3.1.	Cel Interculturele Bemiddeling in de Gezondheidszorg	253
12.3.3.2.	Afstandstolken in Vlaamse gebarentaal	253
12.3.4.	Recht op geïnformeerde toestemming ('informed consent')	255

12.3.5.	Rechten in verband met het patiëntendossier	256
12.3.6.	Recht op de bescherming van zijn persoonlijke levenssfeer	257
12.3.7.	Recht op pijnbestrijding	257
12.3.8.	Recht om een klacht in te dienen	258
12.4.	Praktische informatie aangaande de patiëntenrechten	258
12.5.	eHealth: elektronisch delen van gezondheidsgegevens	259
12.6.	Het patiëntendossier	260
12.6.1.	Wat is een patiëntendossier?	260
12.6.2.	Wie mag het patiëntendossier inkijken?	261
12.6.3.	Hoelang moet een patiëntendossier bewaard worden?	262

Hoofdstuk 13

Beroepsgeheim in de gezondheidszorg	263
--	-----

Hoofdstuk 14

Plaats van de beroepsverenigingen in de uitoefening van het beroep logopedie en audiologie	269
---	-----

14.1.	Internationale verenigingen voor logopedie	269
14.1.1.	Overkoepelende verenigingen	269
14.1.1.1.	Comité Permanent de Liaison des Orthophonistes/Logopèdes de l'Union Européenne (CPLOL)	269
14.1.1.2.	International Association of Logopedics and Phoniatics (IALP)	272
14.1.2.	Belangrijke buitenlandse beroepsverenigingen	275
14.1.2.1.	The American Speech-Language-Hearing Association (ASHA)	275
14.1.2.2.	The Royal College of Speech and Language Therapists (RCSLT)	276
14.1.2.3.	De Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie (NVLF)	277
14.1.2.4.	Deutsche Bundesverband für Logopädie (DBL)	277
14.1.2.5.	Fédération Nationale des Orthophonistes (FNO)	278
14.2.	Vlaamse Vereniging voor Logopedisten (VVL)	278
14.3.	Beroepsverenigingen Audiciens en Audiologen	280
14.3.1.	Beroepsverenigingen Audiciens en Audiologen in België	280
14.3.2.	Beroepsverenigingen Audiciens en/of Audiologen in het buitenland	282

Hoofdstuk 15	
Opleidingen logopedie en audiologie in Vlaanderen	285
15.1. Opleidingen logopedie	285
15.2. Opleidingen audiologie	285
Bijlagen	287
<i>Hoofdstuk 4</i>	
Bijlage 1: Nomenclatuur audiciens (artikel 31)	287
Bijlage 2: Getuigschrift voor aflevering bestemd voor de audiciens	305
Bijlage 3: Medisch voorschrift voor de aflevering van een toestel ter correctie van het gehoor	307
Bijlage 4: COSI-vragenlijst	311
<i>Hoofdstuk 6</i>	
Bijlage 5: Nomenclatuur logopedisten	312
Bijlage 6: Modelformulier voor het voorschrift bilan en therapie logopedie	339
<i>Hoofdstuk 8</i>	
Bijlage 7: Beroepsprofiel logopedist(e)	340
Bijlage 8: Ethische commissie bij wetenschappelijk onderzoek	349
<i>Hoofdstuk 10</i>	
Bijlage 9: Model samenwerkingsovereenkomst tussen zelfstandige logopedisten	356
<i>Hoofdstuk 11</i>	
Bijlage 10: Ethische en deontologische code voor logopedisten	360
Bijlage 11: Ethische en deontologische code voor audiologen/audiciens	368
Referenties	373
Trefwoordenlijst	379
Over de auteurs	383